

De pioniersfase voorbij!?!...
door educatie naar integratie

Palliatieve zorg thuis, kan dat straks nog?

José Maas, wijkverpleegkundige

Astrid Kodde, huisarts

Disclosure belangen: Geen

2022

José Maas

verpleegkundig adviseur

 06 43 40 56 16

 Stuur een e-mail

Astrid Kodde

medisch adviseur

 06 27 00 78 11

 Stuur een e-mail

Tijdig
Deskundig
Samen

Andere 1e lijners?

“Het wordt de hoogste tijd dat we met al onze energie en interdisciplinaire samenwerking de ontwikkelde kennis en leerprogramma’s gaan **integreren in de normale zorg.....**”

‘normale’ palliatieve zorg thuis, kan dat straks nog?

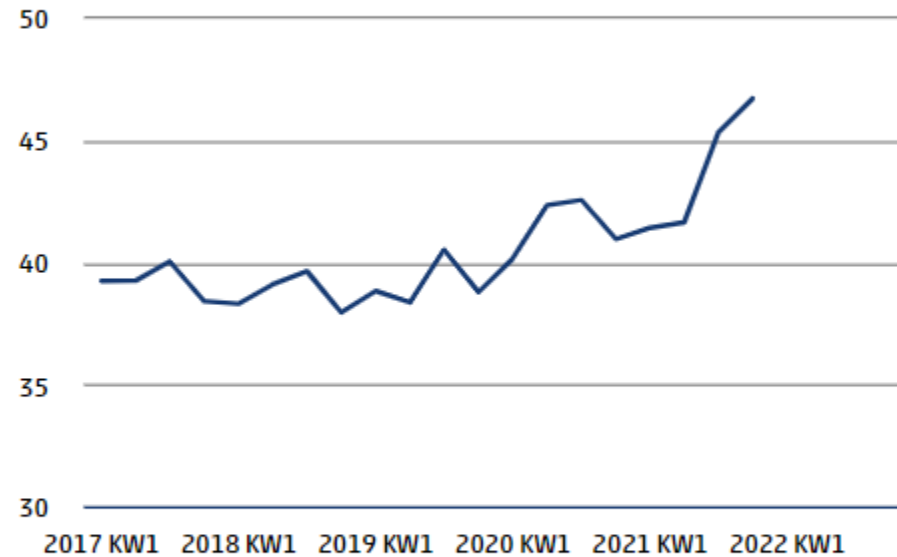
“...in een tijd van een **toenemend aantal mensen met een behoefte** aan deskundige ondersteuning, een **dalend aantal beschikbare professionals...**”

Kris Vissers

Personeelstekort in thuiszorg neemt ernstige vormen aan

Uitstroom uit de sector per jaar

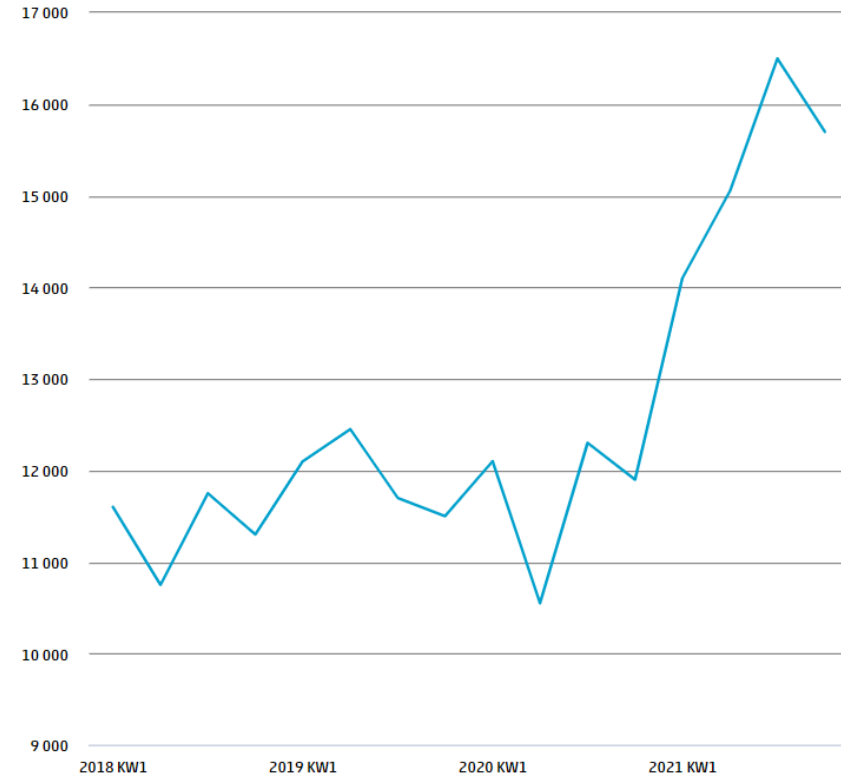
x 1 000

Verpleging, verzorging en thuiszorg

Bron: CBS - AZW-StatLine - Mobiliteit; AZW (smal), regio

Ontstane vacatures

Selecteer een branche:

Verpleging, verzorging en thuiszorg

Personeelstekort doet wijkverpleging wankelen: ‘Als wij omvallen, dondert de hele zorg in elkaar’

Michiel van der Geest 10 mei 2022, 05:00

Het is niet alleen het tekort aan wijkverpleegkundigen dat **thuis sterven soms onmogelijk** maakt, ook het gebrek aan thuiszorgmedewerkers speelt een rol. Palliatieve zorg kost tijd. En dat is er juist niet in de thuiszorg.

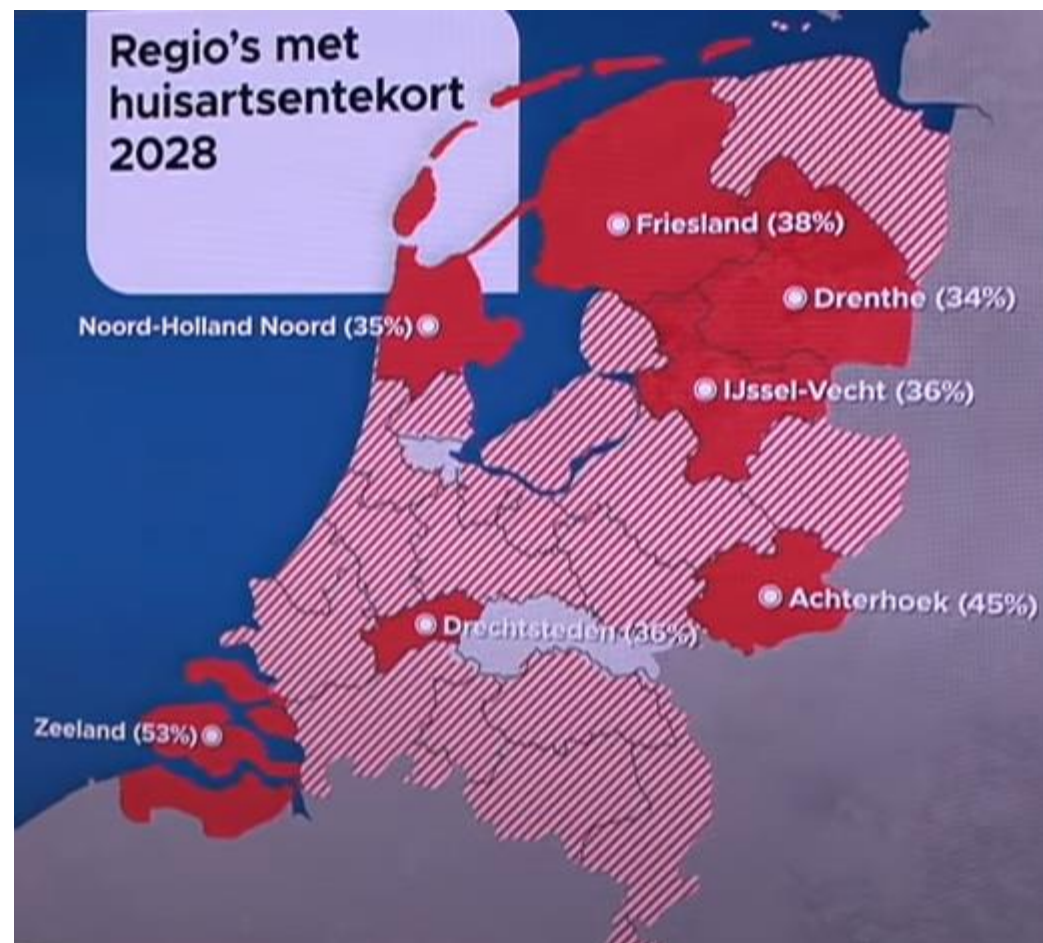
JONGE HUISARTSEN STOPPEN

Aantal huisartsen tot 50 jaar oud dat gestopt is, per jaar

070422 © de Volkskrant. Bron: Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten

*jaar is nog niet afgelopen

Geen huisarts die plek voor ons heeft

Praktijkperikel 30-9-22

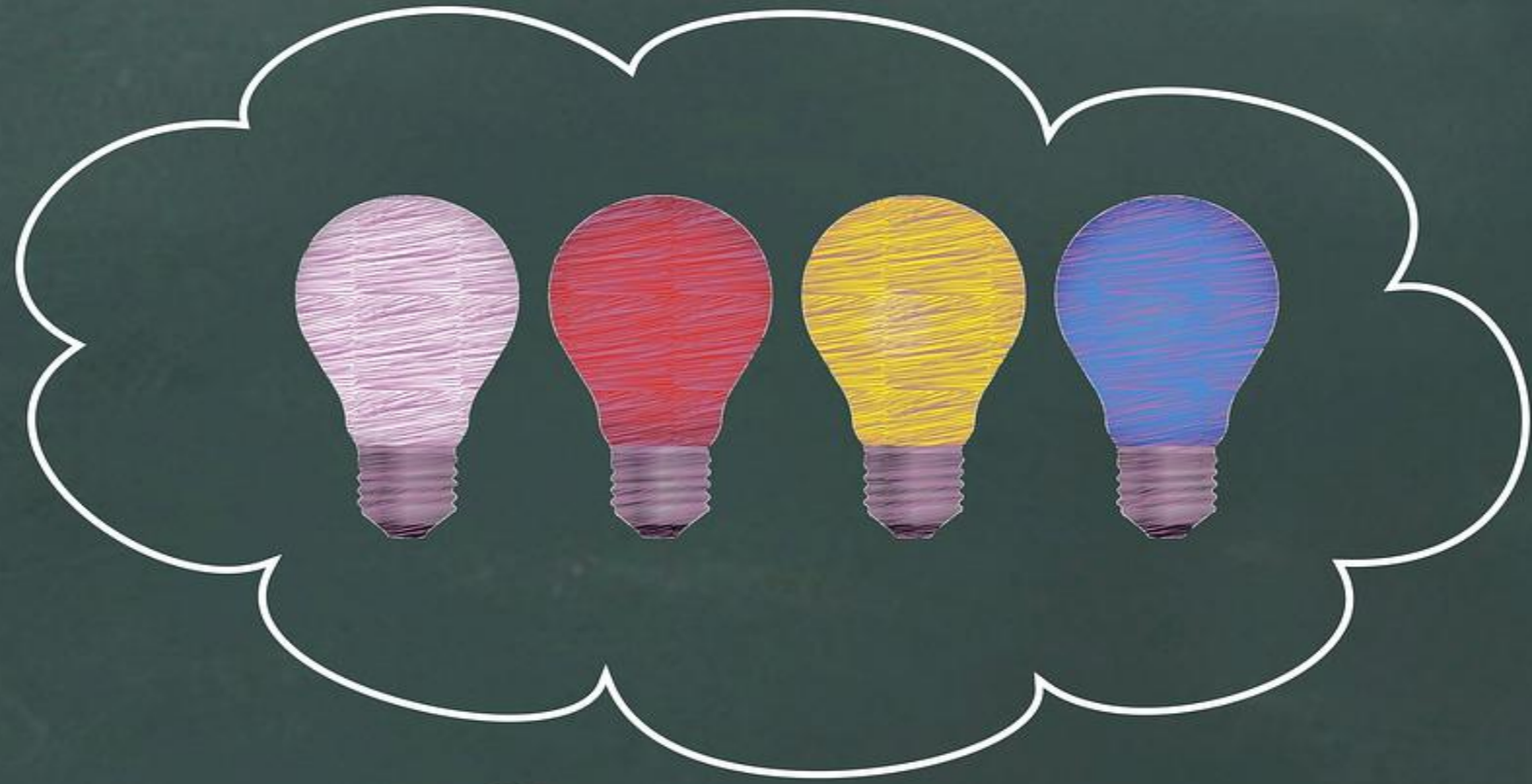
de Volkskrant

Ook mevrouw Boesten (83) moet wachten op zorg.

Foto Marcel van den Bergh / de Volkskrant

**U moet zelf maar voor
uw moeder zorgen**

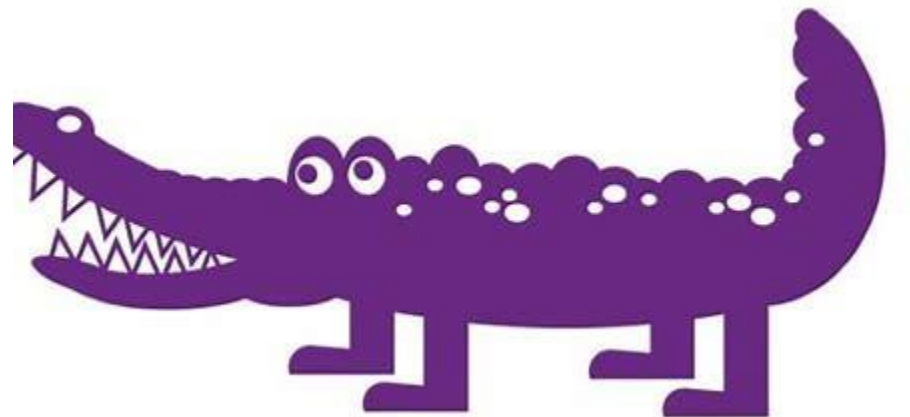

Palliatieve zorg thuis, kan dat straks nog (beter)?

Geld

Geld

- Verschuiving van zorg naar 1^e lijn kost wat
- Geen geld op de plank laten
- Sterkere lobby 1^e lijn
- Bekostiging van goede PZ in 1^e lijn
- Minimale bureaucratie
- Slim besteden!

Meer mensen

Meer mensen

Meer **formele** zorgverleners in de 1^e lijn met voldoende kennis PZ

- Mooie verhalen delen
- Versneld opleiden, omscholing aantrekkelijk maken
- Benutten alle gemotiveerden
- Flexibele voorwaarden

Meer mensen

Meer **informele** hulpverleners

- Onderlinge steun, ook patiënten onderling
- Ondersteun mantelzorgers
- Vrijwilligers (in je team?!)

<https://www.vptz.nl/hulp-thuis-of-in-hospice/vind-hulp-in-uw-buurt/>

- Andere huisvesting/ anders bouwen: andere 'thuizen'

Parallelsessie 5:
Agora & Movisie

Beschikbare deskundigheid goed benutten

PalliaWeb

over
Palliatieve
zorg

www.patz.nu - toolkit

Peper voor de PaTz!

KK PZ vertaald voor de TZ & HA

Informatie over PaTz en uit het Kwaliteitskader palliatieve zorg		Hulpmiddelen, waarmee je de zorg voor jouw patiënten kunt verbeteren	Werkvormen, die je in een PaTz bijeenkomst kunt gebruiken	Achtergrondinformatie (sites, artikelen) voor verdieping of inspiratie, bijvoorbeeld bij de voorbereiding van een themabespreking in de PaTz bijeenkomst
	Waar kan ik de richtlijnen palliatieve zorg vinden?	Pallialine De PalliArts App Richtlijnen database		
	Hoe voer ik een goed gesprek met een patiënt in de palliatieve fase?	AAA ckecklist Leidse Gesprekshulp Palliatieve Zorg		Palliaweb over AAA checklist over communicatie huisarts- patiënt Handleiding voor gebruik Leidse Gesprekshulp Palliatieve zorg
	Hoe kan ik symptomen gestructureerd behandelen?	Palliatief redeneren		Informatie over palliatief redeneren bij verschillende symptomen
	Hoe pas ik medicatie aan in de laatste levensfase?		Bespreekvragen medicatie in palliatieve fase	
	Wie helpt mij goede palliatieve zorg aan kinderen te bieden?		Bespreken van palliatieve zorg aan kinderen	Site van het Kenniscentrum <u>Kinderpalliatieve zorg</u>
	Hoe leer ik van overleden patiënten? After death analysis (ADA)	After death analysis PaTz	Vragen voor nabespreking overlijden	
2.10 Kwaliteit en onderzoek				Onderzoek over PaTz en PaTz monitor
Domein3: Fysieke dimensie	Hoe inventariseer ik welke klachten mijn patiënt heeft?	Lastmeter Utrecht Symptoom Dagboek(USD)		
	Hoe 'meet' ik de fysieke conditie van mijn patiënt?	Karnofsky Performance Status		

Pijn arts

Chirurg

Onco pleur

Oncoloog

Palliatief Team

Geestelijk verzorger

Hospice/VPTZ

Thuiszorg

POH GGZ/ Psycholoog

Thuiszorg

Zoon Harry

MEE

Tafeltje dekje

Oncologie

Sociaal wijkteam

Mantelzorg

HA

Stoma zorg

FT

naar interdisciplinair werken,
zonder rigide taakopvattingen

Aandacht

Begeleiding

Crisis

Betere samenwerking tussen beschikbare zorgverleners

PaTz deelname →

minder SEH bezoek

minder ZH opnames in laatste maand

Zie poster

Opname in het PaTz register →

minder ZH opname

minder overleden in ZH

Bregje Onwuteaka-Philipsen ea

Vermijden ongewenste zorg
Gaan voor gewenste situatie thuis

- Markering
- Vroege inzet PZ
- Kunnen scenario- denken
- Proactieve zorgplanning =
preventie van ongewenste (~ niet passende) zorg
- Eerlijke, open behandelwensengesprekken

Andere verwachtingen

- Maatschappelijke opgave → NPPZ 2
Parallelsessie 12
- Niet alles dat kan hoeft
- Niet alles dat kan, blijft kunnen
- Hulp hoeft niet altijd van ZORGverleners te komen
- Kiezen

Bert Keizer

‘De dood?
Had je maar niet
geboren moeten
worden’

Sterven is geen ziekte

Sterven is een sociale gebeurtenis,
waarbij soms wat professionele hulp
en/of ondersteuning nodig kan zijn.

Rob Bruntink
VPTZ vrijwilligersdag
13-9-22

Techniek omarm:
warme zorg *dankzij* technische innovaties

Dr. Fenna Heijning
'Help! Het ziekenhuis verdwijnt'

Techniek omarmen: warme zorg *dankzij* technische innovaties

Parallelsessie 11:
Met Hart & Tech

Beeldbellen, telemonitoring

Toezichthoudende technologie (bewegingssensoren, medicatie automaat)

Gezondheid- en mantelzorg apps

Digitaal uitwisselbare gegevens

mits...

Door educatie naar integratie

Bewustwording	We moeten PZ thuis samen voor elkaar krijgen Willen veranderen
Geld	Omgaan met schaarste Leiderschap
Meer mensen	Informeel hulp Trots zijn, zorg voor elkaar
Deskundigheid benutten	effectieve, vindbare inzet als nodig
Interdisciplinair werken	Uitwisseling, interdisciplinair opleiden
Betere samenwerking	Leren functioneren in een netwerk Regie functies (POH, VS, PA) PaTz
Vermijden niet passende zorg	PZP, samen beslissen
Andere verwachtingen	Doen/ laten/ uitdragen
Techniek omarmen	Techniek is van ons en helpt ons

*Interdisciplinaire PaTz workshop
HA& WVP i.o. samen*

Onderwijsplatform Palliaweb

Ik ben (aankomend) zorgverlener

en wil mijn competenties ontwikkelen

Bekijk alles

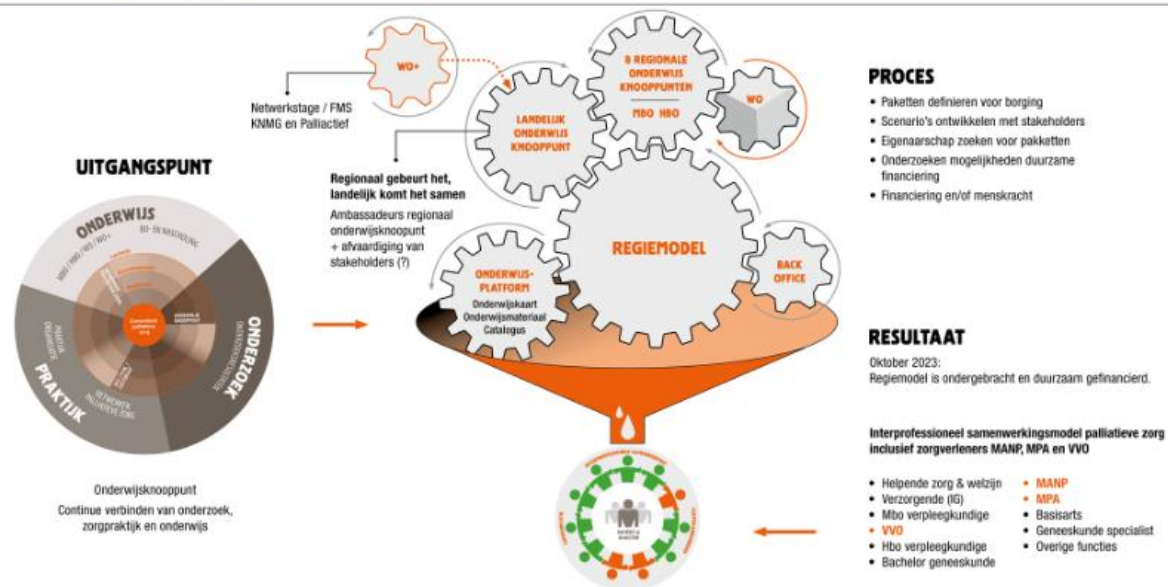

Ik ben opleider/docent

en zoek middelen om mijn onderwijs of opleiding te verbeteren

Bekijk alles

O²PZ PROJECT A: ZORGONDERWIJS PALLIATIEVE ZORG; KLAAR VOOR DE TOEKOMST!

De ambitie van het NPPZ II:

Palliatieve zorg voor iedereen overal en altijd beschikbaar.

De
juiste zorg

Op de
juiste plek

Op het
juiste moment

Door de
juiste zorgverlener

Tegen de
juiste financiering

Leren en werken in de zorg

De ArgumentenFabriek

Vier scenario's voor de hoogopgeleide zorgprofessional in 2032

En wat ga jij doen om (nog betere) PZ thuis te realiseren?

- Bewustwording
- Middelen goed besteden
- Meer mensen betrekken
- Deskundigheid benutten
- Interdisciplinair werken
- Beter samenwerken
- Vermijden niet passende zorg
- Andere verwachtingen
- Techniek omarmen

